ข่าวฉบับที่ 11/2569
25 กรกฎาคม 2569

กขค. พบสัญญาณพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล - รับกรณีกักตุนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้พิจารณา 2 คดี

กขค. จ่อใช้มาตรการคุมเข้มแพลตฟอร์มดิจิทัล พร้อมเรียกให้ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างค่าธรรมเนียม หลังพบพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ขณะเดียวกัน กขค. ได้มีมติรับกรณีกักตุนน้ำมันเชื้อเพลิง 2 เรื่อง เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี หลังเข้าตรวจสอบคลังน้ำมันเชื้อเพลิงร่วมกับกระทรวงพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 พลตำรวจโทพิทยา ศิริรักษ์ กรรมการการแข่งขันทางการค้า เปิดเผยว่า ภายหลังจากการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการกำกับดูแลและป้องปรามพฤติกรรมทางการค้าในธุรกิจแพลตฟอร์มดิจิทัล นัดแรก คณะอนุกรรมการฯ ได้ร่วมกันพิจารณาแนวทางกำหนดมาตรการเร่งด่วนเพื่อกำกับดูแลแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยเฉพาะในประเด็นที่กำลังเป็นปัญหากับผู้ประกอบธุรกิจที่ขายสินค้าในแพลตฟอร์ม เช่น การกำหนดเงื่อนไขที่จำกัดทางเลือกในการขนส่งสินค้า หรือการกำหนดค่าธรรมเนียมที่ไม่เป็นธรรม

ด้านการติดตามสถานการณ์ความผันผวนของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและปัญหาการขาดแคลนน้ำมันในช่วงเดือนมีนาคม 2569 ที่ผ่านมา อันเป็นผลจากการกักตุนสินค้า ส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจในหลายพื้นที่ โดยในระหว่างเดือนเมษายน - กรกฎาคม 2569 สำนักงาน กขค. ร่วมกับกระทรวงพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมศุลกากร สำนักงานพลังงานจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ตรวจสอบคลังน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งติดตามพฤติกรรมของผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงในหลายจังหวัด ซึ่งการลงพื้นที่ดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูล**จนนำไปสู่มติ กขค. ที่รับเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี 2 เรื่อง ได้แก่ 1) กรณีการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในราคาสูงเกินสมควรของคลังน้ำมันในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง** ซึ่งเข้าข่ายเป็นการกำหนดราคาขายสินค้าอย่างไม่เป็นธรรมและกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มาตรา 50 (1) และ/หรือมาตรา 57 (1) เป็นความผิดมีโทษทางอาญา **และ 2) กรณีการระงับ ลด หรือจำกัดปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในภาพรวมของประเทศ** กรณีผู้ค้าน้ำมันจำกัดการจัดสรรน้ำมันให้แก่ผู้ค้าส่งน้ำมัน (Jobber) โดยอ้างเหตุผลว่าต้องสำรองน้ำมันไว้ให้สถานีบริการในเครือข่ายก่อน ขณะที่สถานีบริการในเครือข่ายก็ไม่ได้รับการจัดสรรน้ำมันเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ทำให้ผู้ค้าส่งและสถานีบริการอิสระในพื้นที่ต้องหันไปจัดหาน้ำมันจากโรงกลั่นเพียงแห่งเดียวที่ยังเปิดจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้นและต้องรอรับน้ำมันนานกว่าปกติ ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบธุรกิจและประชาชนในวงกว้าง ซึ่งเข้าข่ายเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม การระงับ ลด หรือจำกัดการจำหน่ายโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เพื่อลดปริมาณสินค้าให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด และการกีดกันการประกอบธุรกิจของคู่ค้าอย่างไม่เป็นธรรม อันอาจเข้าข่ายความผิดตาม พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 มาตรา 50 (2)(3) และมาตรา 57 (1)(2)(3) เป็นความผิดมีโทษทางอาญา

รองศาสตราจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม รองประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้า รักษาการแทนประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้า กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจุบัน กขค. เร่งเดินหน้าขับเคลื่อนงานเชิงรุกเพื่อกำกับดูแลการแข่งขันใน 4 กลุ่มธุรกิจหลัก ได้แก่ 1) แพลตฟอร์มดิจิทัล 2) ค้าส่งและค้าปลีกสมัยใหม่ หรือ Modern Trade 3) บริการเรียกรถโดยสารบนแพลตฟอร์ม (Ride-hailing) และ 4) แพลตฟอร์มจองที่พักออนไลน์ (OTA) โดยปัจจุบันได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และเสนอแนวทางในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ รวมถึงตรวจสอบพฤติกรรมทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในทั้ง 4 กลุ่มธุรกิจดังกล่าวแล้ว ให้เสร็จสิ้นภายในไตรมาสที่ 4 พร้อมทั้งเสนอให้มีการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติให้มีความชัดเจนและครอบคลุมรูปแบบพฤติกรรมทางการค้าที่มีพลวัต ซึ่งที่ผ่านมา กขค. ได้ลงพื้นที่รับฟังปัญหาการดำเนินธุรกิจในพื้นที่หลายจังหวัด ภายใต้โครงการให้ความช่วยเหลือด้านการแข่งขันเคลื่อนที่ หรือ Mobile Competition Clinic พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจรายย่อย รวมทั้งผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือห้องพักในจังหวัดท่องเที่ยวประสบปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจ OTA เช่น การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขกะทันหัน และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่สูงเกินไป การห้ามตั้งราคาขายห้องพักต่ำกว่าราคาบนแพลตฟอร์มจองที่พักออนไลน์ เป็นต้น

สำหรับประเด็นการกำกับดูแลการรวมธุรกิจ กขค. จะมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการตรวจสอบและติดตามผลหลังการรวมธุรกิจ (Post-merger Monitoring) จะนำแนวทางจากต่างประเทศที่เรียกว่าระบบ Trustee คือตัวกลางหรือบริษัทภายนอกมาเป็นผู้ตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลังการรวมธุรกิจ รวมถึงผลกระทบต่อตลาดที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจด้วย

รองศาสตราจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม เน้นย้ำว่า การเดินหน้าขับเคลื่อนงานของ กขค. ครั้งนี้นับเป็นสัญญาณสำคัญในการยกระดับการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า จากเดิมที่เน้นการทำงานเชิงรับ ไปสู่มาตรการเชิงรุกในการตรวจสอบตลาด โดยไม่รีรอให้มีการร้องเรียนเข้ามาก่อน เน้นลงพื้นที่รับฟังปัญหาเชิงลึกจากผู้ประกอบธุรกิจ โดยมีเป้าหมายให้เห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนภายใน 6 เดือนข้างหน้า
